

Kazanım: DKAB.8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.

1. Ali akşam yemeğinden sonra televizyonda belgesel izliyordu. İzlediği belgesel, dünyadaki farklı okyanusları ve denizleri hakkında ilginç bilgiler veriyordu. Belgeseldeki anlatıcı, Atlas Okyanusu ve Akdeniz'in sularının yoğunluk ve tuzluluk farkından dolayı birbirine karışmadığını açıkladı. Bu bilgiden çok etkilenen Ali, annesinin yanına geldi ve "Anne Atlas Okyanusu ile Akdeniz'in suları birbirine karışmıyormuş! Sence bu nasıl mümkün olabilir?" diye heyecanla sordu. Annesi gülümseyerek "Yavrucuğum, bu mucizevi bir olay. Allah, Rahman Suresi 19 ve 20. ayetlerinde 'İki denizi birbirine kavuşmak üzere salıvermiştir. Ama aralarında bir engel var, birbirlerine karışmazlar.' diye buyurmuştur." cevabını verdi.

Metinde yer alan ayetin evrendeki yasalardan hangisi ile doğrudan ilgili olduğunu yazarak açıklayınız.

Metindeki ayetler fiziksel yasalar ile ilgilidir. Fiziksel yasalar; madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili yasalardır. Bunlara "doğa yasaları" da denir. Bu yasalar cansız madde dünyasında geçerlidir.

Kazanım: DKAB.8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

2. Mehmet amca yıllardır çiftçilik yapmaktadır. Ancak son yıllarda suların azalması nedeniyle tarlasından yeterince verim alamamaktadır. Bu duruma çok üzülerek "Demek ki kaderde bundan sonra bu kadar ürün almak varmış." der. Mehmet amcanın üzüldüğünü gören gençlerden biri, ona modern tarım teknikleri hakkında bilgi vererek "Bu yöntemleri deneyebilirsin." der. Bu tavsiyeyi dinleyen Mehmet amca, eğitimlere katılır ve toprak analizi yaptırarak tarlasında hangi bitkilerin daha iyi yetişeceğini öğrenir. Modern tarım teknikleri ve doğru sulama yöntemleriyle Mehmet amcanın tarlasındaki verim artmaya başlar. Mehmet amca tarlasından geçen yıl aldığı ürünün yaklaşık iki katı daha fazla ürün elde eder.

Bu metni insanın iradesi ve sorumluluğu ile ilişkilendirerek açıklayınız.

Bu metin, insanın iradesi ve sorumluluğunun kaderle olan ilişkisini açıkça ortaya koymaktadır. Mehmet amca, tarlasından yeterince verim alamadığında yaşadığı durumu öncelikle kaderine boyun eğerek kabullenir. Ancak sonrasında gençlerden birinin modern tarım teknikleri hakkında verdiği bilgi, ona durumu değiştirme konusunda bir umut olur. Mehmet amcanın önerileri dikkate alarak yaptığı uygulamalar onun kendi iradesiyle hareket ettiğini ve sorumluluk alarak kaderini değiştirmek için çaba sarf ettiğini gösterir. Bu durum insanların karşılaştıkları zorlukların sadece kaderle sınırlı olmadığını, bilgi edinme ve irade kullanma yoluyla olayları olumlu yönde değiştirebileceğini göstermektedir.

Kazanım: DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

3. Tarih boyunca Allah'ın gönderdiği tüm peygamberler çalışmayı, rızkını helal yollardan aramayı ilke edinmiş ve ailesinin geçimini çalışarak sağlamıştır. Örneğin Hz. Muhammed (sav) çocukluğunda çobanlık yapmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır. Hz. Davud demircilik, Hz. İdris ise terzilik yapmıştır.

Verilen metni emek ve rızık kavramları çerçevesinde yorumlayınız.

Kişi, Allah'ın verdiği nimetleri yani rızkını elde etmek ve geçimini helal yollardan sağlamak için emek sarf etmelidir. Peygamberler, Allah ile iletişimi bulunan özel kimseler olmasına rağmen çalışarak rızıklarını kazanmışlardır. Hz. Muhammed'in (sav) genç yaşlarda çobanlık yapması ve sonrasında ticaretle uğraşması, Hz. Davud'un demircilikle, Hz. İdris'in ise terzilikle meşgul olması onların emek vererek geçimlerini sağladıklarına işaret eder. Bu durum, rızkın alın teriyle ve helal yollardan elde edilmesi gerektiğini gösterir.

Kazanım: DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

DKAB.8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

4. Köyde yaşayan Hatice teyze, bir süredir öksürük ve hâlsizlikten şikâyetçiydi. Köylüler, ona, doktora gitmesini tavsiye ettikçe Hatice teyze hep aynı cevabı veriyordu: "Kaderimde ne varsa o olur. Her şey Allah'tan gelir, doktora gitmeye gerek yok." Hatice teyzenin komşusu Zeynep, bu durumu gördükçe üzülüyordu. Bir gün Zeynep, Hatice teyzeyi ziyarete gitti. Ona "Teyze, hastalığın kaderinde olabilir ama Allah tedavi yollarını da bizim için yarattı. Doktora gitmek, ilaç almak da kaderimizin bir parçası olabilir değil mi?" dedi. Hatice teyze, biraz duraklayarak "Ama Allah ne derse o olur, çabalasam da boşuna." diye yanıtladı.

Hatice teyzenin bu anlayışını kader ile ilgili kavramlarla ilişkilendirerek açıklayınız.

Verilen olayda kader ile ilgili kavramlardan sağlık ve hastalığa değinilerek yanlış kader anlayışı vurgulanmıştır. Hatice teyzenin yaklaşımı kaderin değiştirilemeyeceği ve insanın çabasının sonuç üzerinde etkisi olmadığı düşüncesine dayanır. Bu anlayışa göre, her şey Allah'ın takdirindedir ve insanın çaba göstermesi gereksizdir. Oysa kader, Allah'ın her şeyi bilip takdir etmesi anlamına gelirken aynı zamanda insanın özgür iradesiyle sorumluluk alması gerektiğini de vurgular. Allah hastalıkları yarattığı gibi tedavi yollarını da yaratmıştır. İnsanın tedavi yollarını araması iradesini kullanması anlamına gelir.

Kazanım: DKAB.8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

5. “Ben ne şanssızım, kadersizim.”
“Kara talihime küseyim.”
“Ne yapalım kaderim böyleymiş.”

Bu ifadeleri doğru kader anlayışıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

Bu ifadeler, kaderi yanlış bir şekilde anlayarak olumsuzluklarla özdeşleştirmek ve insanın iradesi dışında gerçekleştiği düşüncesine dayanmaktadır. Doğru kader anlayışı ise sadece yaşananları pasif bir şekilde kabullenmeyi değil insanın iradesini kullanarak çaba göstermesini ve bu çabanın sonucunu Allah'a bırakmasını içerir. Bu anlayışa göre insan karşılaştığı olumsuzluklar karşısında kaderi suçlamak yerine gayret etmeli ve çözüm aramalıdır. Sadece kaderi suçlamak yerine insanın sorumluluk alarak hareket etmesi kaderle ilgili daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

Kazanım: DKAB.8.1.5. Hz. Musa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.

6. Hz. Musa'nın mucizelerinden ikisini yazınız.

- Asasını yere attığında asasının büyük bir yılanı dönüşmesi.
- Kızıldeniz'i ikiye ayırması.

Kazanım: DKAB.8.1.6. Ayet el-Kürsî'yi okur, anlamını söyler.

7. Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allâhü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm. Lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm. Lehû mâ fis-semâvâtî vemâ fil ard.

I

Menzellezî yeşfeu indehû illâ biiznih. Ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm. Velâ yühîtûne bişey'in min ilmihî illâ bimâ şâ'. Vesia kürsiyyühüssemâvâtî vel ard. Velâ yeûdühû hıfzuhümâ. Ve hüvel alıyyül azîm.

II

Ayet el-Kürsî'de altı çizili ayetlerin ne anlama geldiğini yazınız.

I. Allah, O'ndan başka ilah yoktur. O hayy'dir, kayyumdur.

II. O, yücedir, büyüktür.

Kazanım: DKAB.8.2.1. İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.

8. "Yarım hurma vermek suretiyle de olsa kendinizi ateşten koruyunuz. Sadaka için bu miktarı da bulamayanlar, güzel bir sözle olsun kendilerini korusunlar."

Bu hadiste paylaşmak ve yardımlaşmak kavramları ile ilgili anlatılmak isteneni yazınız.

Bu hadiste, paylaşmanın ve yardımlaşmanın dünya ve ahiret hayatı için önemine vurgu yapılmıştır. Maddi imkânlar sınırlı olsa bile, küçük bir yardım Allah katında değerli olduğu gibi kişiyi de ahirette cezadan korunmasına vesile olabilmektedir. Ayrıca, yardım yapamayanların güzel bir sözle dahi olsa insanlara destek olabileceği, bu şekilde de manevi bir kazanç elde edecekleri belirtilmektedir. Bu tür yardımlaşmalar, kişinin iç huzurunu ve manevi tatminini artırırken toplumsal dayanışmayı güçlendirmektedir.